
kisdobos
1989. NOVEMBER

KISDOBOS KÉPTÁR

Nagy István: Hegyek alján

Mintha nem is igazi tájon, hanem valami mesevilágban járna e lovas. Pedig aki ismeri az 1873 és 1937 között élt festő szülőföldjét, az erdélyi havasokat, az láthatott a valóságban is ilyen félelmes-sejtelmes tájat, megannyi székely népballada forrásvidékét. A képet emlékezetből festette a festő, mikor már elhagyta az otthoni tájat.

Kisdobos

A Magyar Úttörők Szövetsége lapja a 6–10 éveseknek. XXXVIII. évf. 9. sz. Főszerkesztő: Jani Gabriella. Kiadja: az Ifjúsági Lap- és Könyvkiadó. Felelős kiadó: **dr. Király G. István.** Kiadóhivatal: Budapest VI., Révay u. 16. 1374, telefon: 111-6660. Készült a Kossuth Nyomdában 89.0458. Felelős vezető: Bede István vezérigazgató. Index: 25442, HU ISSN 0450-3287.
A szerkesztőség címe: VI. Népköztársaság ú. 105. 1062, telefon: 142-8555. **Levélcím:** Kisdobos szerkesztősége, Budapest, Postafiók 100. 1502. Terjeszti a Magyar Posta. Előfizethető bármely hírlapkézbesítő postahivatalnál, a posta hírlapüzleteiben és a Hírlapelőfizetési és Lapellátási Irodánál (HELIR), Budapest XIII., Lehel út 10/a. 1900, közvetlenül vagy postautalványon, valamint átutalással a HELIR 215-96 162 pénzforgalmi jelzőszámra. Megjelenik évenként tíz alkalommal. Előfizetési díj egy évre 150 Ft.
Kéziratot nem őrzünk meg és nem küldünk vissza.
A címlap **Lu Le** munkája, 6 éves, Kína.
A szerkesztőség munkatársai: Ferenczy Ágnes, Gaál Ödönné, Kóka Rozália, Salát Anna.

Csanádi Imre

Édes ősz

Fehér rózsa feslik-foszlik,
vadszőlőlevél piroslik;
ősz jár a kerti lugasra,
kezdi csupálni csupaszra.
Ősz, ősz, édes ősz.

Raj madárka csicsog, ciceg,
kecses-apró tengelicek;
feketerigók kövéren
kotyognak a hullt levélen.
Ősz, ősz, édes ősz.

Gubancos a fű, tarkázzák
illékony, aranyos pászmák;
vén fák, eget sátorozók;
szűrik a fényt, a búcsúzót.
Ősz, ősz, édes ősz.

Vadgesztenyék orma rőten
feszül selyem égi ködbe;
konok kőrisek, lágy hársak
dörgést-fojtva dudorásznak.
Ősz, ősz, édes ősz.

Illat, omló, ért levélé,
szerelemé, vágyé, véré
lehet-e vele betelni?
Parancs sürget eltelelni.
Ősz, ősz, édes ősz.

Fecske Csaba

Isi . . . suli . . . iskola

Iskolás vagyok, mert iskolába járok. Persze úgy is mondhatnám, hogy iskolába járok, mert iskolás vagyok, de ez a lényegen nem változtat. Iskolába járó iskolás vagyok így is, úgy is. Jobb lenne ha az iskola járna belém, mert akkor az ő gondja volna, hogy el ne késsen, hogy itt legyen, mire becsengetnek. Így előfordul, hogy kések, de sajnos az iskola nem vonat és nem autóbusz, hogy ne várna meg. Mindig ugyanott találom, fölösleges hát annyira sietni. Azért ne hidd, hogy nem szeretem az iskolát! Igenis, szeretem. Szeretem a tanító nénit, az osztálytársaimat (kivéve akiket nem szeretek, főleg a fiúkat, mert olyan undokok tudnak lenni néha!), szeretem a képeket a falon, meg az ablakokat: ki szoktam nézni rajtuk, mindig látni valami érdekeset. Egyszer láttam egy fekete kutyát, és elképzeltem, hogy itt ül mellettem, megtanulja ő is a betűket és a számokat, és amikor nekem nincs kedvem megcsinálni a házi feladatot, hát megkérem őt, készítse el helyettem. Ilyeneket szoktam elképzelni, meg másféléket. Néha órán eszembe jut Micike, a törött lábú babám, akit még egészen pici koromban kaptam, és akit én tanítottam meg mindenre, amit egy babának tudni kell. Ilyenkor elfacsarodik a szívem, hogy egyedül kell otthon lennie. Ilyenkor nem tudok odafigyelni a tanító nénire. Ha észreveszi, hogy nem figyelek, megdorgál. Vagy beír az üzenőbe. Nem tudom, mit ír bele, de apa és anya tudja, és ők is megdorgálnak. Ez nem igazság!

Már sok betűt ismerek. A legjobban az o betűt szeretem: olyan szép fület szoktam neki rajzolni, hogy öröm nézni. Rajzolni is szeretek. Egyszer lerajzoltam a lakótelepet, ahol mi is lakunk, aztán az egészet befestettem feketére, mert én az éjszakai lakótelepet képzeltem el, de mindenki csak nevetett, hogy mi ez, hogy ezen a képen nincsen semmi! Már hogyne volna, rajta van minden, csak nem látszik, mert éjszaka van és sötét. Legközelebb nem mutatok meg senkinek semmit, nézhetik azt a nagy buta fejüket a tükörben.

Barátnőm is van: a Böbe. Egymás mellett ülünk a padban. Olyan izgi óra alatt beszélgetni, persze csak halkan, suttogva, hogy tanító néni meg ne hallja. Csak az a rossz, hogy nevetni nem lehet, legföljebb kuncogni. A nevetést a szünetben szoktuk elintézni, akkor szabad, és mi jól ki is kacarásszuk magunkat, ha még nem felejtettük el, hogy nekünk most nevetni kell.

Böbe így nevet: – Hihihihi!

Én valahogy így: – Hahahaha! – Persze én tükör előtt tanultam meg rendesen nevetni. Egy kislánynak adnia kell magára, nem lehet csak úgy hülyén vihogni meg nyeherészni!

Ha fekete pontot viszek haza, egyből meglátszik rajtam.

– Vadalmába haraptál? – kérdezi olyankor apa. Úgy látszik, az ő gyerekkorában még vadalmának hívták a fekete pontot.

Kenéz Ferenc

Holdutazás

Az pedig úgy volt – hogy a dolgok közepébe vágjak –, egyik délután megjelent nálunk Steinbrecher Gyurika, félrehívott s megkérdezte tőlem, hogy nem akarok-e másnap délután felmenni a Holdba? A kérdés eléggé meglepő volt, már csak azért is, mert én addig Steinbrecher Gyurikával nem voltam baráti kapcsolatban, illetve nem barátkoztunk különösképpen. Egy utcában laktunk, egy osztályba jártunk, de hát nekem „egy-borbély-miska", „egy-fóris-zoli", „egy-nagy-tibi" volt a barátom – nem Steinbrecher Gyurika. S akkor most jön, félrehív az udvar végébe, s azt kérdi tőlem, hogy nem akarok-e másnap délután, úgy négy óra körül, felmenni vele a Holdba. A nagyapjával mennénk, estére már itthon is vagyunk. Nincs mitől tartani. Ők már voltak fenn, tegnap is, tegnapelőtt is. A nagyapjáék udvaráról indulnánk. Beülünk a gömbbe, olyan mint egy óriás szappanbuborék, csak kemény anyagból van, egy átlátszó és nagyon kemény anyagból, beülünk, becsukjuk az ajtót, a gömböt rögzítő kötél hirtelen kioldódik – s elszállunk. „Ott fenn sötét van, időnként világító szörnyek tapadnak a gömb oldalához, de mi olyan gyorsan repülünk, hogy lesodródnak. Nagyapám ilyenkor mindig kacagja őket."

Tikkadtan hallgattam. Egy valami zavart nagyon a dologban: még ha itthon is vagyunk vacsorára, tudtam, hogy el kell kéredzkednem. S tudtam, hogy anyám majd bizonyosan nem fogja elhinni a dolgot. Ez rettenetesen zavart. Pedig Gyurika fenn volt. Tegnap is, meg tegnapelőtt is. És vele volt a nagyapja is. Az öreg Steinbrecher bácsi. Estefelé aztán, jóval azután, hogy Gyurika elment, csak előrukkoltam édesanyámnak a kéréssel.

– Kisfiam, a Holdba? Holnap délután? – anyám nézett, nézett rám, nem is tudom milyen szemekkel. – És kivel mennétek?

– Gyurikával meg a nagyapjával, édesanyám! – mondtam szinte elgyengülve.

– Jó, hát elengedlek! – mondta ki anyám a végszót. Majd hozzátette: – De vacsorára itthon légy ám, mert túrós csuszát csinálok. Tepertővel, ahogy te szereted – tette hozzá.

Másnap délután négy órakor Gyurika nem volt otthon. – Kiment a szőlőbe! – mondta az édesanyja. – De hát a Holdba... – mondtam volna, ám a torkomon akadt a szó. Se másnap, se a következő nap nem találtam otthon. Aztán ilyen-olyan napok következtek. Elfeledkeztem a Holdról. Aztán lassan Gyurikáról is.

Szinte két évtized is eltelt, míg újra hallottam róla. Ő, aki „a Holdon járt", időközben atomfizikus lett.

Én meg, aki elhittem, költő.

Devecsery Noémi

Villanykörték

Nekünk senki sem világít,
nem látunk a szomszéd házig.
Nincs igazság, kérem szépen!
Adjanak egy körtét nékem!

Stubics Gábor

Téglarakás

Ükapám rakta a téglát,
apám is rakta,
én is rakom,
mégis egy lyukban lakom.

Kincskeresés

Keresem a kincset,
nem hiszem, hogy nincsen.
Kincset keresek, és ha találok,
tátva marad a szátok.

Devecsery Andrea

Ha Mary Poppins lennék...

Mary Poppins lehetnék,
ha én erről tehetnék!
Megtanulok varázsolni,
csodatáskából pakolni.
Nevetőgáz, egyéb csoda,
minden gyerek jöjjön oda!
Papírcsillag, föl az égre,
örömteli békességre.
Ha én Mary Poppins lehetnék,
innen el se mehetnék.
Fújhat a szél akárhonnan,
nem megyek el innen nyomban.
Itt maradok tiveletek,
jó pajtásaim, gyerekek!

A verseket a Verstarisznya c. kötetből válogattuk. Ebben a könyvben csupa „gyerekverset" találsz. A szerzők életkora 10 és 18 év között van. (Kiadja a szombathelyi Helyőrségi Klub, 1989.)

Bálint Ágnes

Bölcső kelkáposztából

Régóta tudtuk, hogy a pincében tárolt zöldség között házatlan csigák tanyáztak. Szeretem a csigákat, akár van házuk, akár nincs. Hoztam is a Börzsönyből egy majdnem arasznyi, gyönyörű, orgonalila házatlan csigát, abban a reményben, hogy majd benépesíti kertünket utódaival. Ha nem is lila, de szép, nagy, szürkésfehér házatlan csigák jelentek meg a kertben, télire pedig leköltöztek a pincébe.

Telente, ha zöldségért mentünk le, többnyire kétszer annyit hoztam fel, mint amennyi az aznapi főzéshez kellett. Ami maradt, azt egy kosárkában tartottam a mosogatószekrény aljában, ahol mindig van egy kis nyirkosság.

Egy téli reggelen kimentem a konyhába reggelit készíteni, és a mosogatómedence peremén fényes csiganyomot vettem észre. A nyomvonal végén ott pihent egy jól megtermett, szürkésfehér házatlan csiga.

– Ejnye, koma! – mondtam neki rosszallóan. – Kend mit keres itt fent? Menjen csak vissza a zöldséges kosárba!

Visszatettem a sárgarépák, céklák, póréhagymák közé. Másnap reggel két nagy házatlan csiga üldögélt, békés egyetértésben, annak a lábosnak az alján, amelyből este kiettük a pörköltet, csak egy kis paprikás zsír maradt benne.

– Lám-lám, hát megkívántátok a paprikásat? – évődtem velük, miközben visszatelepítettem őket a zöldségek közé. – Igazatok van: fő a változatosság.

Ettől kezdve szinte minden reggelen ott találtam őket éjszakai portyázásuk végén hol a csempén, hol a szekrényajtón, vagy éppen egy kiürült, de még el nem mosott lekvárosüvegben. Minden jel arra vallott, hogy kedvelik az édeset is, a sósat is, vagyis a különféle ízeket.

– Hadd teljék kedvük! – gondoltam, és egy kis, habos madártejet csöpögtettem egy babatányérkára, amit leraktam a mosogatószekrény aljába, a zöldséges kosár mellé.

Másnapra eltűnt a madártej, a tányérka szép tisztára volt nyalogatva.

– Hiszen ezek mindenevők! – állapítottam meg kissé hitetlenkedve. Mindenesetre ezután már különféle ételmaradékot készítettem nekik

a babatányérba. Ez nagyon megnyerhette tetszésüket, mert ettől kezdve már nemigen találkoztam velük reggelente a mosogatómedence környékén.

A titokba, hogy miféle kosztosokat rejtegetek a zöldséges kosárban, egyedül csak Réka unokámat avattam be. Ő ugyanis osztotta a csigák iránt érzett rokonszenvemet.

A tél végén fólia alatt termett, csodaszép kelkáposztát vásároltam a piacon. A fodros-bodros sötétzöld levelek ráborultak a halványsárga „szívre", s mikor leraktam a zöldséges kosárba, szerettem volna megkérdezni a csigáimat, mit szólnak hozzá. Elvégre a csigák mégis inkább növényevők, mint madártejfogyasztók!

Másnap megtudtam, mi a véleményük. Elővettem ugyanis a kelkáposztát, hogy megfőzzem. A bodros-fodros levelek hajlataiban áttetsző gyöngyök csillogtak. Sok-sok gyöngyöcske.

Meghatódtam. Elkényeztetett, ínyenc csigáimról a zsenge kelkáposzta láttán lepattogzott a civilizáció máza. Tudták, érezték, hogy ennél jobb bölcsődét keresve sem találhatnának utódaik számára. Elhelyezték hát petéiket a bidres-bodros levelek közé. Én meg gyengéden megfogtam a kelkáposztafejet, és levittem a pincébe, ahol a zöldség már hosszú, halványzöld levélnyelekkel nyújtózkodott a közelgő tavasz felé.

Alig vártam, hogy Réka fölébredjen, és megörvendeztethessem a hírrel: lesznek pici csigáink.

Lettek is! Egy szép napon négy pici csiga üldögélt a mosogatómedence szélén. Valószínűleg az utolsó téli zöldséggel kerültek föl a pincéből.

– Azért ami sok, az sok! – mondtam Rékának. – Vidd vissza őket a pincébe!

– De nagymama! – kiáltott Réka megbotránkozva. – Ott már nincs nekik semmi, amit ehetnének!

– Igazad van! Majd veszek nekik salátát.

És vettem. Réka meg eperlevelet, sóskát szedett a kertben, hogy éhen ne haljanak a pici csigák.

Megadással gondolok a télre. Szinte már látom azt a csigasereget, amely a zöldséges kosárból kalandvágyón szétmászik a konyhában. Mit fognak ehhez szólni családom józanabb tagjai?

Gyulai Líviusz rajzai

Egyszer volt

A kukoricafosztás ma már csak emlék

Kukorica: más néven tengeri, törökbúza, terebúza, málé. **Csuhé:** a kukoricacsövet borító levelek neve. Másutt suskának, panusának, kukoricahajnak nevezik. **Kukoricafosztás:** a kukoricacsövet burkoló borítóleveleknek, a csuhénak a lehántása. Máshol: kukoricahántás, tengerihántás, terebúzatisztítás.

Öt-hat éves lehettem. Nagyszüleim udvarán tébláboltunk az unokatestvéremmel. Egymás után fordultak be a kukoricával megrakott szekerek. Nagybátyáim serényen leürítették a földre a rakományt, s indultak vissza a mezőre.

Nagynénéim halomba hányták a csűr közepére a csöveket. Egy párat mi is bedobáltunk, de aztán meguntuk, s játszani kezdtünk.

Ezután esténként a család apraja-nagyja körülülte a csomót. Eljött néhány szomszéd, ismerős is a fosztóba. Nagyapám kis, kihegyezett botot erősített egy spárgára, a csuklómra tette s megmutatta, hogyan hasítsam fel az érdes leveleket. Nagyon büszke voltam, hogy én is együtt dolgozom a nagyokkal.

Eleinte csendesen beszélgettek a felnőttek erről-arról. Aztán egyre gyakrabban kezdte így a megszólaló:

– Emlékeztek-e, mikor Hadikban...? – kinek ez, kinek az jutott eszébe régi, kényszerűségből elhagyott falunk életéből. Fel-felcsattant a nevetés. Olykor kicsit elhallgattak. Szorgalmasan dolgoztak a kezek. Sűrűn koppantak a megtisztított csövek a halomban.

Nagyanyám fánkot hozott. Vilmos bátyám bort töltögetett egy demizsonból. Valaki csendesen énekelni kezdett, a többiek is bekapcsolódtak. Elálmosodtam. Fázósan édesanyám oldalához bújtam. Beborított a zizegő panusa, csak a fejem látszott ki. Sokáig nyitott szemmel hallgattam a felnőttek zsongását. Lassan távolodni kezdett a világ, mély álomba merültem.

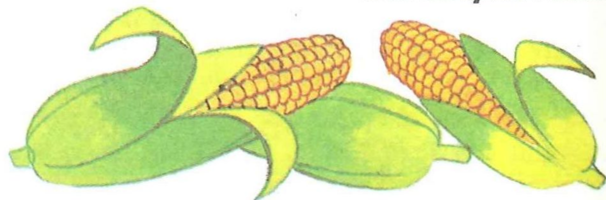
Kóka Rozália

„A kukoricafosztás, tengerihántás: munkaszokás. A háznál a betakarítás után összegyűlt kukoricacsöveket ismerősök, szomszédok, rokonok egymást kisegítve, közös munkával tisztítják meg a levéltől...

A fosztóra szóló meghívás szokásos módja: a gazdasszony sorra járva ismerőseit, meghívja őket, de ennél látványosabb a Bácskában, ott a gazda zászlót vagy zöld gallyat tűz ki a kapujára és várja a kisegítőit. Mint minden kalákás munkánál, itt is visszaadják a munkát;"

„Főként a fiatalok szerettek segíteni a terebúza tisztításban, mert bizony ott a tisztítás minden estéje csak egy pillanat volt. A szebbnél szebb népmesék elmondása, mert a régi öregek sok szép mesét ismertek, s az Andrásfalván ismert gyönyörű népdalok jóformán mind előkerültek. A mesemondás mellett a vígkedélyű fiatalok tréfálkodtak, játszottak."

Sebestyén Ádám

„Kukoricafosztáskor kenőztek: kormossal, azaz üszöggel egymást bemázolták, vagy cipőkrémes skatulyából valakinek bajuszt festettek..."

„Egy nagy marhatök belét a fiúk kivájták: szemet, szájat, orrot vágtak bele. Ha a sötétben megjelentek a gyertyával a kivilágított tökfejek, volt nagy lánysikongatás. Az éjszakába nyúló tréfás játékokkal tartották egymást ébren. Versengtek, ki talál piros csövet, mert az megy férjhez az őszön. Találósokat kérdeztek egymástól:

„Háromszáz arató mit csinál legtöbbet?"
(lyukat a búzaszálon)
„Tíz húz négyet – mi az?"
(fejés)

„A háziak zsenge főtt törökbúzával vagy szilvával összefőzött szemes törökbúzával, almával, szilvával, kenyérrel kínálták meg a jelenlevőket. Az összejövetel gyakran tánccal ért véget."

Bihari Anna – Pócs Éva

A juhász

Egyszer volt egy juhász. Egy ritka erdőben őrizte a juhait. Abban az erdőben volt egy öreg tölgyfa, volt az háromszáz éves is. Ennek a fának a tövében szokott üldögélni a juhász. Néha még el is szundikált. Egyszer úgy elaludt, hogy a juhai elmentek valamerre. Ment a juhász, kereste a juhait. Keresés közben rátalált egy oroszlánra. Az egyik lábát feltartotta, három lábon ugrált és nyöszörgött keservesen. Meglátta a juhász, hogy egy nagy tövis ment az oroszlán talpába. Ijedezett ugyan az oroszlántól, de sajnálta is nagyon. Erőt vett magán, és kihúzta a tövist az oroszlán lábából.

Hálálkodott az oroszlán. Kérdezte, hogy mit kíván a juhász, mert amit csak kíván, mindent megad neki, amiért megsegítette.

A juhász azt kérte az oroszlántól, hogy megértse az állatok beszédét. Semmi egyéb nem kell a világon, csak ez.

– Mire való az neked? – kérdezte az oroszlán.

– Csak! – válaszolta az ember.

– Nagy titok az! Ilyent ne kívánj tőlem – mondta az oroszlán. Az ember addig-addig erősködött, hogy az oroszlán végül mégis megadta neki ezt a tudományt. Figyelmeztette:

– Vigyázz! Soha senkinek el ne áruld a titkodat, mert abban a minutumban vége lesz az életednek!

Tovább kereste a juhász a juhait, de sehol nem találta. Nagy bánatában visszament a tölgyfa alá. A fa ágaira csókák szálltak. A csókák beszélgetni kezdtek egymással:

– Hej, ha ez a juhász tudná, hogy mennyi arany van ennek a vén tölgyfának az odvában, egy cseppet se sajnálná a juhait!

Az ember megértette, mit beszéltek a csókák, megtalálta az aranyat, hazavitte. Nagyon gazdagok lettek.

Egy nap felkerekedett a juhász meg a felesége, hogy elmennek a vásárba. A juhász ült a csődörre, a felesége meg a kancára. A csődör nagyot nyerített. Az ember elnevette magát, mert megértette, hogy mit mondott a lova a kancának. A felesége kérdezte, mit nevet, de az ember nem mondta meg. Eszébe jutott, hogy mit mondott az oroszlán. Az asszony csak nem nyugodott. Nyaggatta az urát. Hiába mondta a juhász, ha ő felfedi a titkát, halálnak fia lesz.

– Haljon meg, de akkor is mondja meg, hogy mit nevetett! – veszekedett a felesége. Az ember beletörődött. Rákészült a halálra. Koporsót hozatott, és belefeküdt. Az asszony kiment az ajtón, s nyitva hagyta. Kitöltött a kutyának egy nagy tányér ételt. A kutya nem evett egy falatot se, úgy sajnálta a gazdáját. A kakas odaugrott és elkezdte csipegetni a kutya ételét. Azt mondta a kutya:

– Nem szégyelled magadat? Még van kedved enni, mikor a kedves gazdánk már benne fekszik a koporsóban? Mindjárt kimegy ebből az árnyékvilágból.

– Úgy kell neki! Hadd haljon meg, ha nem tud parancsolni a feleségének. Nekem tíz feleségem van, mégis rendet tartok, neki csak egy van, s azt se tudja rendre tanítani.

A juhász meghallotta, hogy mit mondott a kakas. Felkelt, és jól elagyabugyálta a feleségét. Az többet sose kérdezte, hogy mit nevetett az ura, mikor mentek a vásárra.

Pennavin Olga gyűjtését
átdolgozta Kóka Rozália

Szűcs Szilvia rajza

Gerald O'Realy

Zorodonusz, a Hegyvidék Réme

(A szín üres.)

Hang: A közönségesen csak Hegyvidéknek nevezett hegyvidéken is javában közelgett a karácsony, ami persze leginkább a karácsony dolga... Annál több szó esett a Hegyvidék lakói között arról a sajnálatos tényről, hogy a környék egyetlen fenyőfája Zorodonusz manó személyes tulajdona. Márpedig mióta Zorodonusz úgy döntött, hogy ő az egyetlen és legrémesebb manó a Hegyvidéken, azóta minden dolgában azon van, hogy rémséges hírneve semmiféle csorbát ne szenvedjen. Végtére is mi más módon védhetné meg magát egy manó?! Mindebből pedig az következik, hogy midőn eljő az idő, egész Hegyvidéken csak egyetlen házban ragyog majd igazi karácsonyfa fénye...

Zorodonusz: *(bejön, magával cipeli a nevezetes fenyőfát)* Naná! Az enyémben! És ez így is van rendjén!

Pamela: Ejnye, Zorodonusz, hogy lehetsz ilyen irigy? Még nem beszéltél Pattel?

Zorodonusz: Nem. De mondhat akármit, az sem változtat semmin!

Pamela: Rémes!

Zorodonusz: Még szép, hogy rémes. Egy manótól ez a természetes! Úgyhogy a fenyőmhöz senkinek semmi köze. Jobb, ha tudomásul veszitek mindannyian! Te is, Pamela!

Pamela: *(szomorú beletörődéssel)* Nyugodj meg, eszembe sem jutott egyébre gondolni... Például arra sem, hogy egy ekkora szép szál fenyőből talán másnak is juthatna egy icipici darab...

Zorodonusz: Úgy látszik, ti azt hiszitek, hogy én még mindig az a szelíd, lágy szívű, ijedős kis manó vagyok, aki voltam. Pedig egyáltalán nem az vagyok! Ti csak ne gondoljatok efféle botorságokat, különösen ne az én fenyőmről!

Pamela: Hiszen mondom, hogy eszembe sem jutott... Bár, ahogy elnézem, nem hiszem, hogy bárki is észrevenné, ha elajándékoznád a csúcsát... Mondjuk nekem..., ha egyáltalán felmerülne benned ilyen ötlet...

Zorodonusz: Nevetséges! Hogy éppen az én fámnak ne legyen csúcsa?!

Pamela: De Zorodonusz, a fenyőnek mindig marad csúcsa: ott ér véget. Könnyen beláthatod, hogy ellenkező esetben a fa végtelen volna, ami egyszerűen elképzelhetetlen... De legyen, ahogy akarod. Legfeljebb mondok rád egy jó nagy átkot... Tudod, hogy boszorkány vagyok! És tartsd meg a fádat!

Zorodonusz: Meg is tartom!... Öööö... átkot emlegettél? Nem mintha tartanék tőle... De ha levágjuk ezt az apró részt... *(fűrésszel levágja)* Nem is feltűnő... Tessék. Csak arra kérlek, maradjon köztünk a dolog...

Pamela: Ez természetes! *(távozóban)* Köszönöm, Zorodonusz!

Zorodonusz: Pszt! Még meghallja valaki! *(a boszorkány után kiabál)* Hé! Hiszen nem is tudsz átkot mondani! Legfeljebb olyan aprót, amilyen te magad vagy!

Pamela: *(egy pillanatra visszatér, a frissen szerzett fát szorongatva)* Nem állítottam, hogy sikerülni is fog... Hát akkor mégegyszer *(észbe kap, suttog)* köszönöm! *(el)*

Zorodonusz: *(gondterhelt)* Valami rémes, hogy egyfolytában résen kell lennem! *(fogja a fenyőt, megy tovább)*

Rick: Á, csak nem személyesen a híres fenyő... azaz hogy a híres Zorodonusz?

Zorodonusz: *(méltóképpen morogva)* Nagyon örülnék, Rick, ha nem tartanál fel.

Rick: *(feltűnően eléáll)* Dehogy tartalak fel, hogy is mernék ilyesmit tenni?! De ha már beszéltél Pattel...

Zorodonusz: Nem beszéltem. A fenyőmről pedig veled sem fogok!

Rick: Helyes! Arról aztán végképp szó sem lehet! Hidd el, én tökéletesen megértem az álláspontodat! Bizony, magunkra vessünk, hogy nem gondoltunk idejében a jövőre, és mindenféle léhasággal töltöttük az egész évet. Pedig akár egy egész fenyvest is telepíthettünk volna!

Zorodonusz: *(elámul)* Úgy van! Mintha magam mondtam volna!

Rick: Mondtad is, de sajna! Késő már a tanulság!

Zorodonusz: Az sose késő!

Rick: Ahhoz mindenképpen, hogy utólag megszívlelvén, már az idén karácsonyfát állíthassak... Persze, ha szigorú feddésként mulasztásomért megajándékoznál birtokod e pompás fenyőjének említést sem érdemlő csúcsával...

Zorodonusz: *(savanyúan, inkább csak magának)* Vajon hány csúcsa lehet egy fának?!

Rick: ...akkor bizonyára örök intelemként vésődne nehéz fejembe a nagy tanulság, és valahányszor a karácsonyfámra... mondom, a KARÁCSONYFÁMRA pillantok, újra elismétlem magamban...

Zorodonusz: *(lefűrészeli a fa*

végét) Nem is szeretném, ha elmulasztanád..., és akkor talán nem kell majd elviselnem a zaklatásodat! Már csak a saját érdekedben is, mert iszonyatos tudok lenni, ha egyszer igazán megharagszom!
Rick: Ugyan, kedves Zorodonusz...
Zorodonusz: Kikérem magamnak! Nem vagyok kedves!
Rick: Ez az, éppen ezt akartam mondani... A fenyőt is csak példaként vetettem fel. Mondd, hát szóltam én egy szót is? Követelődztem, vagy rimánkodtam tán?
Zorodonusz: *(eltöpreng)* Ami azt illeti... nem is tudom. De azért valami azt súgja, hogy ravasz róka vagy te, Rick...
Rick: *(elképed)* Mi más lennék, Zorodonusz? A karácsonyfát pedig...
Zorodonusz: *(rémülten körülnéz)* Halkabban, az ég szerelmére!
Rick: *(megérti)* Halkabban? Hiszen ki sem nyitom a szám! *(el)*
Zorodonusz: *(megszemléli a fát)* Hm... Akkor is az enyém lesz a legnagyszerűbb karácsonyfa az egész Hegyvidéken, mert Zorodonusz többé nem hagyja magát! *(indul tovább, győzködi magát)* A mások bánatához pedig semmi közöm!
Pat: *(lélekszakadva érkezik)* Hahó, Zorodonusz! Állj meg egy pillanatra! Már mindenfelé kerestelek!
Zorodonusz: *(gyanakszik)* Nocsak, Pat! Te meg mit akarsz tőlem?!
Pat: Én?! A világon semmit... Csak meg akartam mondani, hogy még a szokásosnál is sokkal rémségesebbnek látszol.
Zorodonusz: *(boldog)* Igazán úgy találod?
Pat: Isten bizony!
Zorodonusz: *(álszerény)* Hát, amennyire erőmből telik... *(gyanút fog)* Pat, mondd meg igaz lelkedre: tényleg nem akarsz tőlem semmi mást?
Pat: Itt száradjon le a fülem!
Zorodonusz: *(megvizsgálja a fülét; mindkettőt)* Olyan, mint máskor.
Pat: Na ugye!
Zorodonusz: *(fenyegető)* Nem is marad el a méltó büntetés! Bármennyire is nem akarod, el kell fogadnod tőlem a fenyőm csúcsát, és ez még semmi! Fel is kell állítanod otthon karácsonyfának! *(levágja az újabb darabot, átadja)*
Pat: *(boldogan magához öleli a fát)* Jaj, te igazán rettenetes vagy!
Zorodonusz: *(rém büszke)* Hajjaj!
Pat: Igaz is... még biztosan nem tudsz róla, délben volt a falugyűlés...
Zorodonusz: *(hitetlenkedve)* Mindenki ott volt?
Pat: Ott.
Zorodonusz: Pamela is?
Pat: Hát persze!
Zorodonusz: Hát Rick?
Pat: Naná!
Zorodonusz: És Samu, a kobold?!
Pat: Ez csak természetes!
Zorodonusz: Öőőő... Lehet, hogy te is?!
Pat: De mennyire!
Zorodanusz: *(harcias)* Na, mennyire?
Pat: *(meggyőződéssel)* Nagyon!
Zorodonusz: *(magában végigszámlálja)* Akkor... tényleg mindenki ott volt... Nem! Mégsem! Én nem voltam ott!
Pat: Érdekes, pedig éppen rólad volt szó...
Zorodonusz: *(gúnyos)* Képzelem, a fenyőmről!
Pat: Miféle fenyőről? Rólad! Ugyanis egyhangúlag kineveztünk a Hegyvidék Rémének!
Zorodonusz: A Hegyvidék Rémének?!
Pat: Ki más lenne alkalmasabb nálad?!
Zorodonusz: Az bizony igaz... Hűha! Akkor most feltétlenül muszáj valami olyasmit tennem, amit mindannyian örökre megemlegettek!
Pat: *(tettetett ijedtséggel)* Jaj, ne!
Zorodonusz: A rang, kérlek, kötelez! Tehát... egy pillanat... Pamela, Rick, Pat, Samu... Ez az, a kobold! Nos, ti már megkaptátok a magatokét, úgyhogy fogod ezt a fenyőt... *(levágja az utolsó előtti darabot)* ...és elviszed Samunak, megértetted?!
Pat: *(mint fent)* Neki se kegyelmezel?
Zorodonusz: De nem ám!
Pat: De hidd el, mi igazán nem azért...
Zorodonusz: Látod, milyen agyafúrtul rémes tudok lenni? Majd én megmutatom, hogy a Hegyvidék Rémével nem lehet fenyőz... vagyis kukoricázni!
Pat: Kukorica? Arról eddig nem volt szó...
Zorodonusz: Ne is tiltakozz! Eredj, és egy mukkot se halljak, különben jaj nektek!
Pat: *(tettetett bánattal)* Most meg jaj... nem is tudok mit mondani, Zorodonusz... *(magához öleli a fenyőket – a sajátját és a koboldét –, és boldogan ugrálva eltávozik.)*
Zorodonusz: *(diadalmasan áll a fa maradéka fölött.* Most aztán megmutattam, ki a Hegyvidék Réme! Arról pedig ne is álmodozzon senki, hogy bármi köze is lehet az ÉN karácsonyfámhoz! *(el)*

VÉGE

Fürkészoldal

November van, beköszöntöttek az esős, szeles idők. Ritkábban van kedve az embernek kirándulni. Esős időben biciklizni se jó. Épp itt az ideje, hogy rendet rakj magad körül: mi maradhat, mit kell végérvényesen kidobni. Azt tanácsolom, szánj rá egy hétvégét. Megéri, hogy alaposan, aprólékosan átnézd az évek óta félretett régi holmit, ami a fiókod, szekrényed mélyén lapul. Amikor teljesen kiürítetted az íróasztalod, akkor langyos ultrás vizes ronggyal töröld át a fiókokat, és az egész asztalt. (A szekrénnyel ugyanez teendő.) Ha a fiókok kiszáradtak, tegyél az aljára csomagolópapírt, így könnyebb tisztán tartani, no meg a papír alá olyat is eldughatsz, amit nem szeretnél, ha a tesód megtalálna. Ha nagyon régi az íróasztalod, vagy matricákat ragasztottál rá és már unod, akkor tapétával bevonhatod. Legjobb az öntapadós. (Kockásat vagy csíkosat ne vegyél, mert a szemed „vibrálni" kezd, amikor tanulsz vagy írsz.) Gondosan mérd meg az asztalt, apukád vagy anyukád segítségét kérd a terület kiszámításánál. Aztán nézd meg, hogy milyen szélességű a tapéta. Szintén felnőtt segítséggel kiszámolhatod, hogy mennyire van szükséged. Egy kicsivel nem árt, ha többet veszel, jó lesz foltnak.

Rajzolta: Görög Júlia

Zorodonusz, a Hegyvidék Réme

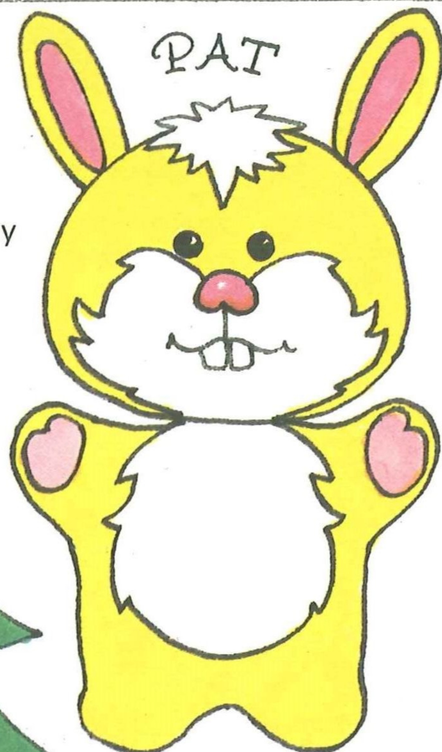

Szereplők:

Zorodonusz manó

Pamela, az egészen apró boszorkány

Rick, a róka (ejtsd: Rik)

Pat, a nyúl (ejtsd: Pet)

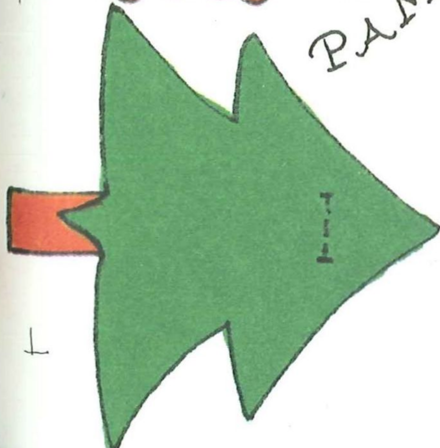

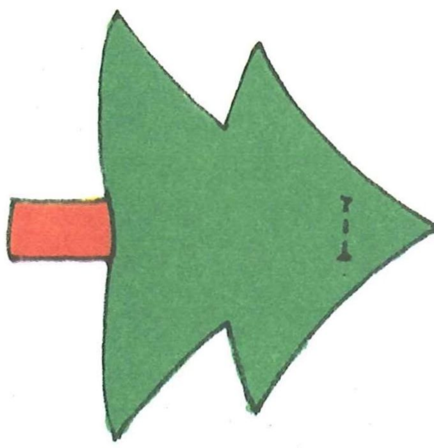

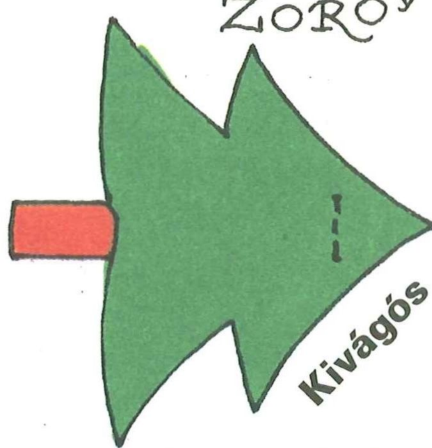

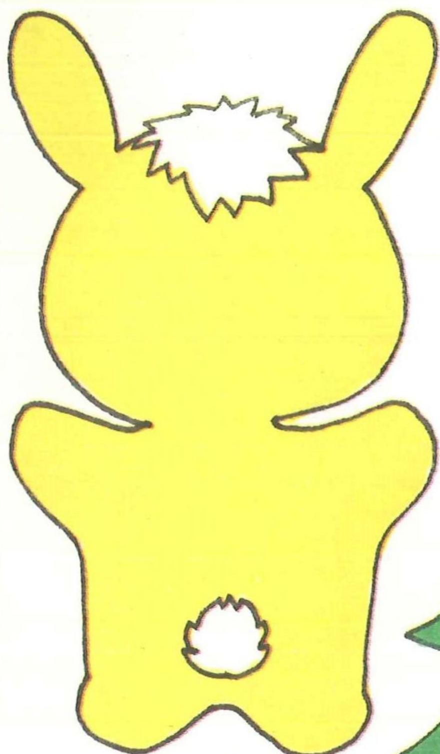
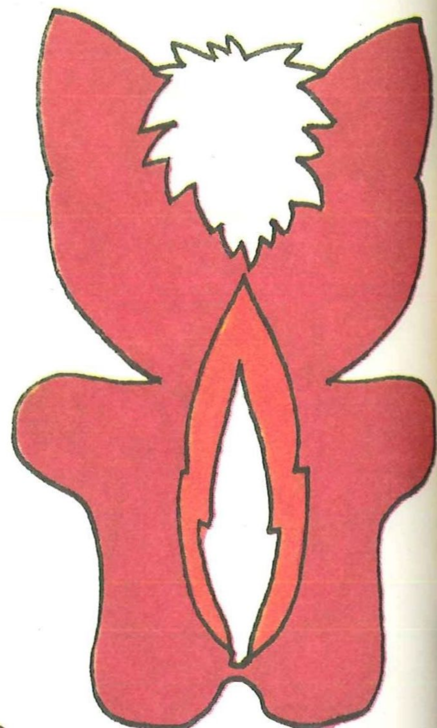

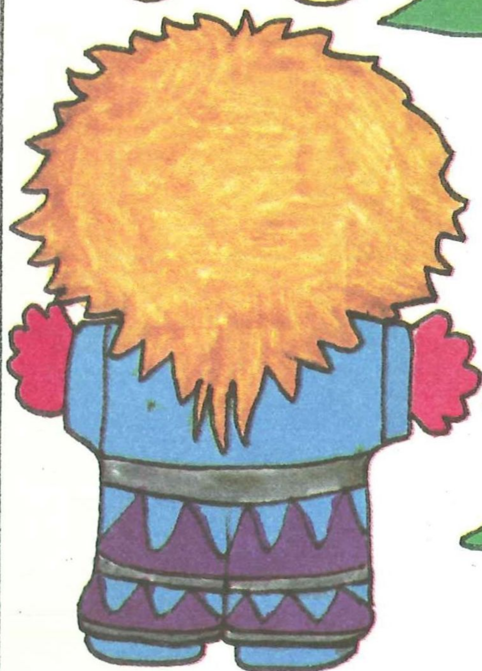

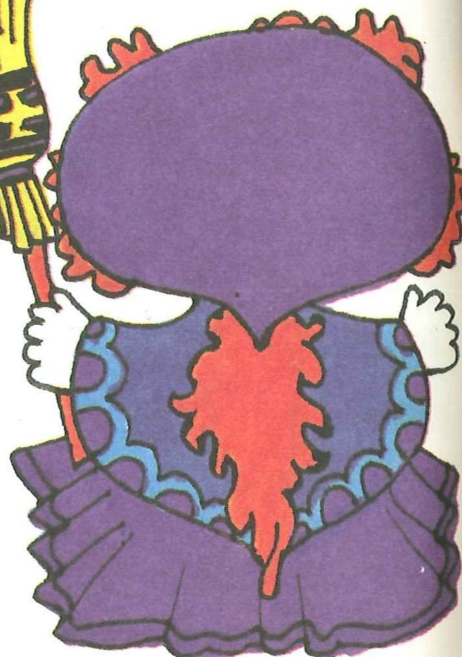
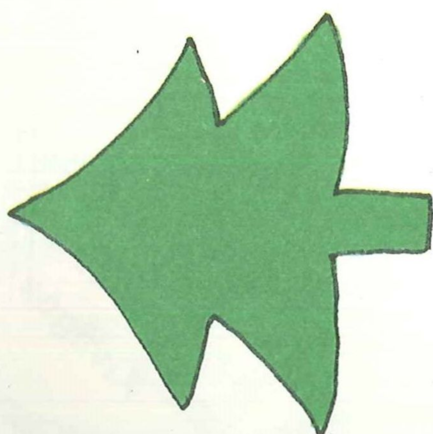
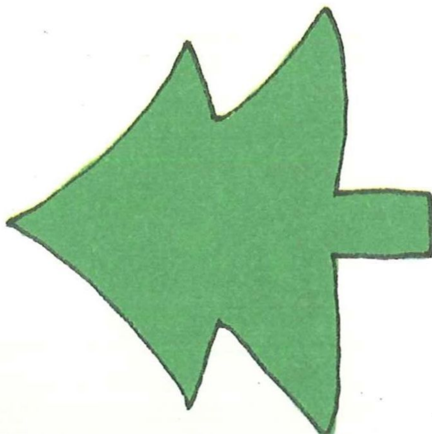
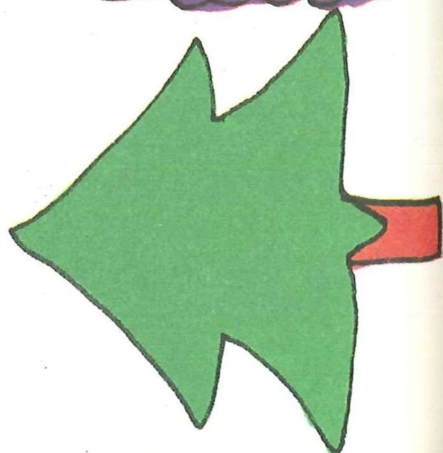

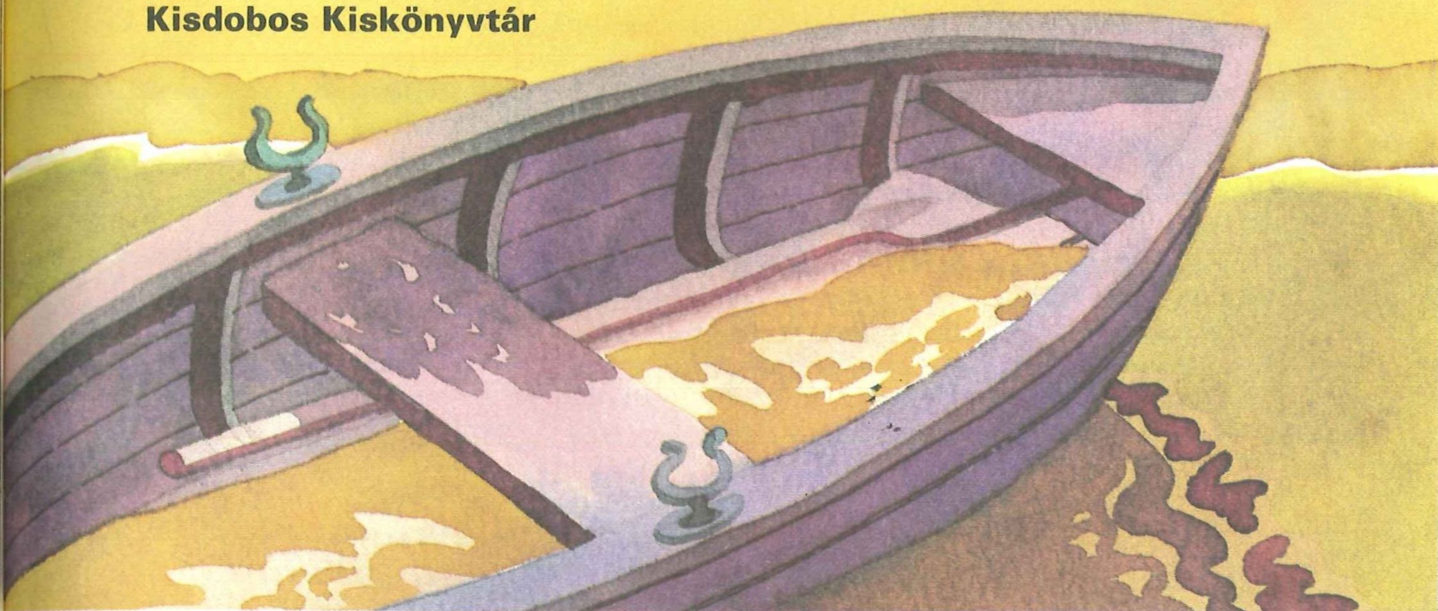
Kivágós

Csáky Ida munkája

– Biztos, hogy nem sikerül – nézték egy darabig pajtásaim is a próbálkozást –, biztos, hogy nem. Hiába vacakolnak itt, eleget néztük, gyere!

Akkor elrohantunk labdázni. Volt egyikük-nek egy nagy, színes, felfújható labdája. A sekély vízben játszottunk vele, lődöztünk egy kapura. Aztán meg üldözőbe vettünk egy gumimatracos gyereket, leborítottuk a matracáról. Hamar visszaszerezte, de nem hagytuk nála. Ment a bunyó, csak ment azért a matracért, mi meg a vízben egész idő alatt. Harangoztak, mire visszakeveredtem a csíkos törülközőnkre. Szemben, éppen alattunk, az uszály, a bója, de valami hiányzott a vízből.

– A ladik! Hol a halászcsónak, mama?!? – Kinézett a könyve mögül. – Elvitték, Sanyikám. Mostanáig próbálkoztak, kínlódtak vele, épp az előbb, tán egy perce sincs, és beindult a motor. Elhajóztak a fiúk.

Nahát! Ezt se látom többet. A ladikomat. De tévedtem, mert még azon a délután feltűnt megint. Szeli a vizet délcegen az oroszi kemping felől, tart a marosi partnak. Benne a nyakiglábok, meg négy lány. A legszebbik hajában piros

társaság – volt, aki késsel szelte, más csak úgy harapta –, nyakáig csurgott belőle a vörös lé. A sekély vízben kisgyerekek pancsoltak, és egy kövér, öreg néni áztatta magát. A jó úszók a bójáig merészkedtek, megkerülték az ott veszteglő hajót, és a hosszú uszályt, eltűntek, majd újra felbukkantak a túlsó szélén. Fent, az autóparkoló betonján egy fiú karikázott, kerékpárja fémvázán szikrázott a nap. Pici körökben forgott, szinte egyhelyben. Többen is körülállták, nézték, hogy milyen ügyes.

Bámultam én is, bámészkodtam: van itt mit nézni ilyenkor szombat délelőtt. De újra meg újra visszakaptam pillantásomat a ladikra. Benne ugráltunk előbb hárman a parti üdülőből, szemben velünk a túlerő: többen is voltak, meg nagyobbak, lehettek tán hatodikosok is, mi meg csak alsósok. Fel akartak kapaszkodni a csónakra a vízből, de nem engedtük: mi foglaltuk el előbb a csónakot, a miénk!

Én vezettem a csatát. Hármunk közül én voltam a kapitány. Győztünk. Jó csata volt.

Akkor még csak lötyögött a ladikban a víz. Most meg félig van már, és egyre emelkedik. Mi

A címoldal Hegyi Márta munkája

– Mi lesz azzal a ladikkal, mama? Félig megtelt vízzel. Elsüllyed, vagy mi lesz vele?

– Nem süllyed el – mondta nagymamám felpillantva a könyvéből –, bedagad.

Olvasott tovább, én meg nézelődtem.

A nagymarosi strandon hevertünk egy nagy, csíkos törülközőn. Nyár volt, száraz, forró, a fű megsárgult a rézsűn a sétány alatt. A vízparton öklömnyi kutya rohangászott. A sportteleptől a hajóállomásig száguldott észveszejtő sebességgel, aztán hirtelen hátrakapva a fejét, vissza ugyanúgy! Még hányszor? Mi baja? A gazdáját keresi? A homokban várak épültek, egyiknek már magaslott a tornya. Máshol kövekből barikádokat állítottak, amögül lődözték egymást sárgolyókkal a gyerekek. Mellettünk görögdinnyét evett egy

pipacs. Az már messziről virít. Rákormányozzák, ráfut a fövenyre a csónak, leáll a motor: kiszálás.

Elöl a lányok mennek karcsún, könnyedén, de nem ám munka nélkül, viszik az evezőket, a fenékdeszkákat, a pokrócokat és a szatyrot. Utánuk nagymellénnyel a fiúk.

– Nézd csak – nevet a mamám –, micsoda kis pipacshercegnő az ott! ... lányokat szereztek a ladikkal a fiúk. És milyen csinosakat!

Én meg azt gondolom: tud valamit az öreg bárka. Titka van. Varázserejű. Belőlem is kapitányt csinált.

Fent a sétány szélén áll a kerékpáros. Áll, bámul, nézi a lányokat. Most nem kunsztozik. Áll, földet érint a lába hegye.

Négy hercegnő tart felfelé a rézsűn.

Két királyfival.

Most rajtuk szikrázik a nap.

lesz, ha pereméig ér. Majd meglátom, mi lesz vele, ha visszajövünk ebéd után.

Meg is láttam. Két csupakézláb, hosszú srác telepedett bele. Vékonyak, mint a keszeg. Vödrökkel meregették a ladikból a vizet. Álltak benne, merték, de mintha lukas vödrökkel. Sok látszatja nem volt. Arra karikázott az a fickó, aki délelőtt a parkolóban csinálta a mutatványokat. Felrakta a kerékpár vázára a lábát, most is kunsztozott. De közben a ladikra is volt egy pillantása, és elhúzta a száját. Láttam, hogy elhúzta. Mint aki azt mondja: hülyék. Mit vackoltok ott, mire jó, mire mentek vele? Két félnótás!

Akkor éjjel erről álmodtam: fent a sétányon a kerékpáros, körülötte a bandája, kórusban kiabálnak: két félnótás, két félnótás – és csapkodják nevettükben a térdüket. A ladik pedig merül, egyre mélyebbre, már a pereme sem látszik. Egyszer csak egészen eltűnik. Sajnáltam. Hogyne sajnáltam volna volna! Kapitány voltam benne. Most meg már nem látom többé.

De láttam. Másnap, vasárnap. Annyi volt a nép lent a parton, hogy majd eltakarta a folyót. De minden ott volt rendben: szemben a vár, a

Salamon-torony, a vízen a hajó, az uszály, a bója, és ott a régi helyén a ladik, és benne a két hosszú, vékony srác. Egyiken vörös fecske, a másikon kék. Mintha itt bütyköltek volna egész éjszaka. Nem volt már abban a széles, öreg csónakban jóformán semmi víz.

– Na látod – mondta nagymamám –, teleszívta magát nedvességgel. Szépen bedagadt.

A kékfecskés akkor emelt be a csónak orrába egy motort. A másik segített odaerősíteni. Aztán rátekertek egy madzagot és meghúzták. De semmi. Nem indult be a motor. Dolgoztak rajta még egy darabig, aztán újra neki a madzagnak. Akkorákat rángattak rajta, azt hittem, elszakad. Nem szakadt el. De a motor se gyulladt be. Akárhányszor próbálták – csak azért se. Az istennek se.

– Ezek el akarnak hajózni, mama?

– Mi mást akarnának?

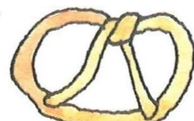
– Hát hogy? Az övék? Vagy csak úgy ... megcsapják? Egy halászcsónakot?

Nagymamám megvonta a vállát.

– Lehet, hogy kölcsönkérték. Csak hát a motor ócska. Nem biztos, hogy sikerül nekik.

Dagi Döme a színházban

Színházba ment az 1. b. A színház előcsarnokában gyülekeztek.

– Gyerekek! Fogjátok meg annak a kezét, aki mellett ülni szeretnétek! Kiosztom a jegyeket – mondta a tanító néni.

A gyerekek kettesével, hármasával összekapaszkodtak. Cinege két kislánnyal fogódzott össze. Döme kezét nem fogta meg senki.

– Ni, a Döme egyedül van – mondta gúnyosan az egyik lány. Cinege odanézett. Döme szomorúan álldogált a fal mellett.

– Nincs egyedül! – mondta Cinege és odalépett Döméhez.

– Gyere Döme, üljünk egymás mellé!

Az előadás alatt sokat nevettek a színészek tréfáin. Jól érezték magukat. Szünetben az összes gyerek kitódult a büfébe.

– Te mit veszel? – kérdezte Döme.

– Egy perecet és egy kólát. És te?

– Perecet, kólát, csokit és pufit – felelte Döme.

– Azért vagy te ilyen Dagi! – mondta mosolyogva Cinege.

– Nem vagyok Dagi – mondta Döme, de nem haragudott Cinegére.

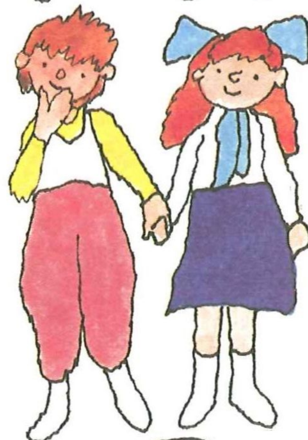
– Neked nincs is több pénzed? – kérdezte Döme.

– De van, csak nem költöm el. Karácsonyi ajándékra gyűjtök.

– Mit kértek, gyerekek? – kérdezte az elárusító néni.

– Egy perecet és egy kólát – felelte Cinege.

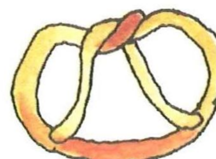
– Én is! – vágta rá Döme, és titokzatosan rámosolygott Cinegére.

Kalmár István rajza

RÓKÁK VESZEKEDÉSE

Két róka tyúkot lopott, és osztozkodni kezdtek, kié legyen a nagyobb darab belőle:

Enyém a húsa,
Tied a tolla,
Enyém a húsa,
Tied a tolla!

– kiabálta az egyik. Mire a másik visszamorgott:

Tied a tolla,
Enyém a húsa,
Tied a tolla,
Enyém a húsa!

Éppen arra repült a sas, meghallotta a veszekedést, közéjük csapott:

Huss, huss, huss!
Ez jó hús!

– s máris vitte a tyúkot. A magasból még visszarikácsolt a két hoppon maradt rókának:

De jó hús,
De jó hús,
Nektek huss!

Azzal úgy elrepült, hogy többé sohasem látták.

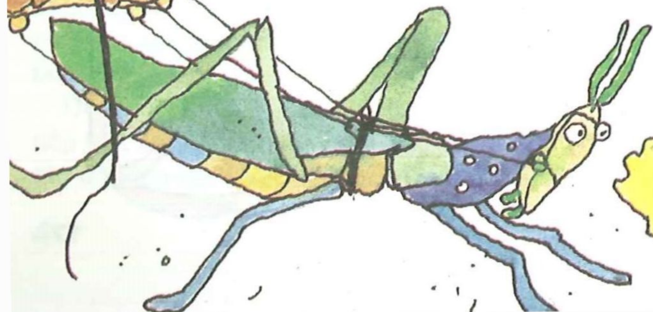
mesemondóka

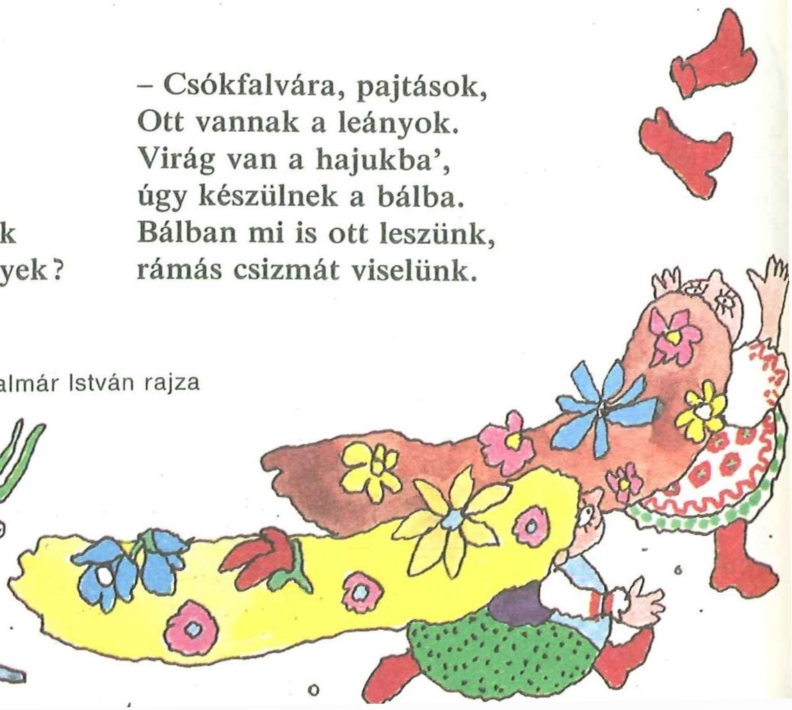

Pityi Palkó a héten
sáskát fogott a réten.
Szekerébe befogta,
vásárhelyre hajtotta.
Megbámulták a népek
– Hová mentek legények?

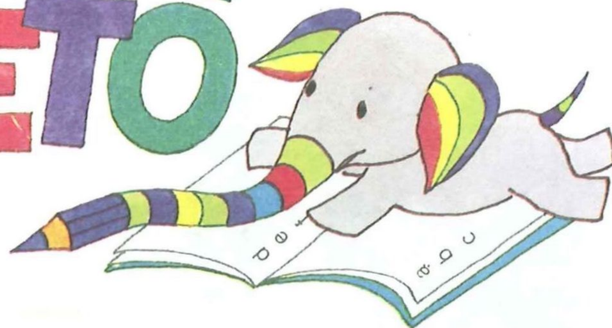
– Csókfalvára, pajtások,
Ott vannak a leányok.
Virág van a hajukba',
úgy készülnek a bálba.
Bálban mi is ott leszünk,
rámás csizmát viselünk.

Kalmár István rajza

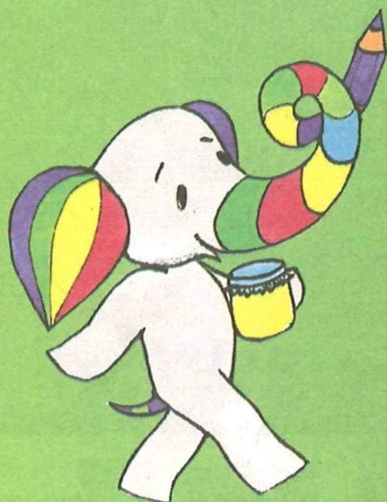
BETŰZGETŐ

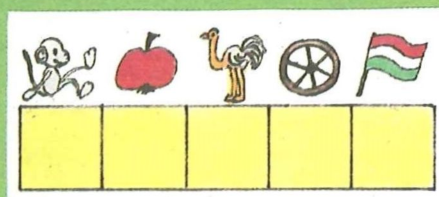

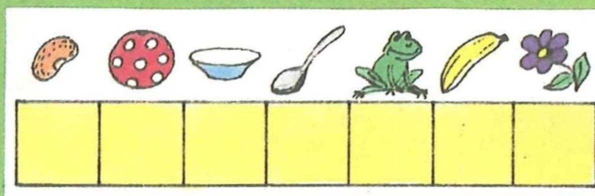
Az első osztályosok oldala

Marék Veronika rajza

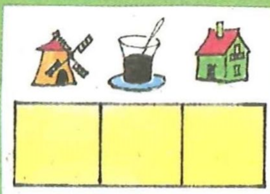
Vendégségbe sietek. Ha tudni akarod, kihez megyek és hová, akkor írd be a négyzetekbe a szavak UTOLSÓ betűjét!

Találd ki azt is, hogy mi van az üvegben, amit ajándékba viszek!

És ezzel Cerufánt rejtvénye KÉSZ.

Mikor .... nál voltam vendégségben, verseket olvastunk. .... kisfia szép képeket rajzolt hozzá. Ugye neked is van kedved rajzolni? Ha igen, rajzold le – illusztráld – Weöres Sándor versét. (Ha a rejtvényt megfejted, írd be a kipontozott helyre vendéglátóm nevét.)

Weöres Sándor: Tél

Hó a mező takarója,
hűvös a nap, fogy a láng.
Délen a fecske, a gólya
gondol-e ránk?

Nincs dal az ég hidegében,
károg a varjúsereg.
Mégis a szán fut a jégen,
gyerekek!

Hazai tájakon

A Dunántúl déli részén, Harkány közelében régi monda él az „ördögszántotta" hegyoldalról. S valóban létezik itt egy furcsa, szántásra emlékeztető lejtő a Harsány-hegy oldalában. A monda szerint volt egy csúf, öreg boszorkány, s annak – mint ahogy az a mesékben lenni szokott – egy gyönyörű szép leánya. Az ördög szemet vetett a lányra, de az öreg boszorkány nem akarta gyermekét hozzáadni feleségül, így hát olyan feltételeket szabott, amelyről azt hitte, az ördög úgy sem teljesítheti. Az alku szerint akkor lesz a lány a gonosz felesége, ha hajnalig felszántja a Harkány-hegyet.

Az ördög rögvest munkához is látott, s a boszorkány rémülten látta, hogy szélvész sebességgel szántja a barázdákat a kemény kőfelszínen. Biztosnak látszott, jóval hajnal előtt kész lesz a munkával. Ekkor mentő ötlete támadt, utánozni kezdte a kakaskukorékolást. A környékbeli kakasok így – azt hivén, itt a pirkadat – sorban rázendítettek.

Az ördög dühében – hogy elvesztette a fogadást – hatalmas követ hajított alá a hegyoldalból. Ahol ez becsapódott, ott fakad most a Harkányfürdő termálvize – tartja a monda.

A valóság sokkal kevésbé romantikus. Százötvenmillió éves tengeri mészkőrétegek húzódnak itt végig a hegyoldalon, amelyeket a Harkány-hegyet létrehozó geológiai erők kibillentettek eredeti vízszintes helyzetükből. Majd a karsztosodó mészkőrétegeket tovább munkálta a víz, éles bordákat, barázdákat alakítva ki belőlük. A táj mindenesetre egy kővé vált monumentális szántóföldre emlékeztet.

A bizarr karsztos formák a szobrászművészeket is megihlették. Villány közelében egy felhagyott kőfejtő udvarán nyaranta megjelennek a kövek művészei, hogy versenyre keljenek a természet szobrászaival, a vízzel, napsütéssel, széllel és faggyal.

Dr. Juhász Árpád

Finn tájakon

Finnországban, ha az ember csak a beszéd dallamára, a hanglejtésre figyel, akár Magyarországon is képzelhetné magát. Ez nem véletlen, hiszen a finnek rokonaink: ugyanahhoz a nyelvcsaládhoz, a finnugorhoz tartoznak, mint mi. A rokonságot nagyon komolyan veszik, lépten-nyomon hangoztatják.

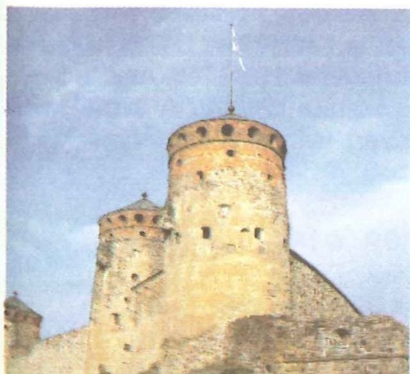
Területének majdnem felét erdők borítják, de a sok tó miatt az ezer tó országának is nevezik. Magas hegyeik nincsenek, de a tavakkal szabdalt erdős vidék mégis nagyon szép. A finnek nagy becsben tartják a természetet. Nagyon vigyáznak környezetükre, óvják a fákat, az erdőket, a folyókat. Ezért szokták tréfásan azt mondani, hogy szinte az egész ország egy nagy természetvédelmi terület.

Szalánczy Béla

A szerző felvételei

Sün királykisasszony

Élt egyszer Seholsincsországban egy öreg király a feleségével és egyetlen fiával. A királyfitól azt követelték, házasodjon meg, mert már itt volt az ideje. Azzal indították útnak, hogy egy héten belül feleséget kell találnia.

Hat napon át bejárta a környék országait, de királykisasszonyra nem akadt. Minden országban királyfiak voltak. Nagyon elbúsult a királyfi, hazamenni nem mert. Elhatározta, hogy világgá megy és útközben akivel találkozik, feleségül kéri.

Ment, mendegélt, egy sűrű erdőn keresztül vezetett az útja. Egyszer csak belebotlik egy sünbe. A kezébe veszi a tüskés kis állatot, és szomorúan mondja neki:

– Gyere hozzám feleségül! Hiszen te is olyan árva vagy, akárcsak én.

A sün abban a minutumban gyönyörű királylánnyá változott.

– Engem a mostohám átkozott el, hogy addig legyek sün, amíg valaki meg nem kéri a kezemet. A varázslat megtört. Én a tied, te az enyém.

A királyfi nagyon boldog volt, felpattantak a paripára, és elvágtattak az öreg király udvarába.

Nagy lakodalmat csaptak. Én is ott voltam, bort nem ittam! A port felrúgtam!

Katona Dávid 2. oszt., Sarkad

Ez a mese a Békés Megyei Könyvtár 1988. évi meseíró pályázatára készült. A szerző díjat nyert vele a 2. osztályosok között.

A rajzokat készítették:
Szőke Anikó, 4. oszt., Kecel
Kerezsi János, 1. oszt., Kecel

Barátunk a számítógép

A program beírás után RUN-nal indul. A képernyőn függőleges falak jelennek meg, mindegyiken egy-egy lyuk van. Választhatsz, hogy lassú vagy gyors játékot akarsz. Beírod a megfelelő számot, és megnyomod a RETURN-t. A bal alsó sarokban megjelenik egy kerek labda, ezt ugráltathatod.

Ha a SPACE billentyűt röviden megnyomod, a labda függőlegesen felemelkedik. Amikor a lyukhoz ér, újabb gyors SPACE-nyomással átrepítheted a lyukon. Ha átjutott, leesik a talajra. Újabb SPACE-re ismét felrepül stb.

Ha a labda a fal tetejéig repül, vagy nem a lyuknál van, ha SPACE-t adsz, ütközik és visszakerül a kiinduló helyre.

A program +4-es gépre készült, de ha a 10., 20., 80. és 160. sorokat a melléklet szerint átírod, C 64-es gépen is futtatható.

Pethes Endre

```
10 GRAPHIC0,1:COLOR0,2:COLOR1,10,3
20 A=3832:Z=A-4:B=81:T=32:L=0
30 FORI=0TO39:POKEA+I,160:NEXT
40 FORJ=3TO36STEP2:C=INT(15*RND(1))+2
50 FORI=1TOC:POKEA+J-I*40,160:NEXT
60 D=C+2:FORI=DTO21:POKEA+J-I*40,160
70 NEXT:NEXT
80 A$="{NYIL LE}{NYIL LE}{NYIL LE}{NYIL LE}{NYIL LE}{NYIL LE}{NYIL LE}{NYIL LE}{NYIL LE}{NYIL LE}{NYIL LE}{NYIL LE}{NYIL LE}{NYIL LE}{NYIL LE}{NYIL LE}{NYIL LE}{NYIL LE}{NYIL LE}{NYIL LE}"
90 PRINTA$+"FOKOZAT?(LASSU=1,GYORS=2)"
100 INPUTV:IFV=1THENQ=100
110 IFV=2THENQ=40
120 H=A-38:POKEH,B
130 GETU$:IFU$=""THEN130
140 IFU$=CHR$(T)THENH=H-40:POKEH+40,32
150 POKEH,B:FORW=1TOQ:NEXT
160 IFH<3111THENPOKEH,32:GOTO120
170 GOTO180
180 GETV$
190 IFV$=CHR$(T)THENH=H+2:GOTO210
200 GOTO140
210 K=PEEK(H-1):IFK=160THEN280
220 POKEH-2,T:POKEH,B:FORW=1TOQ:NEXT
230 POKEH,T:E=INT((A-H)/40)
240 F=A-H-E*40:G=40-F:H=A-40+G
250 POKEH,B:FORW=1TOQ:NEXT
260 IFH=ZTHEN310
270 GOTO130
280 POKEH-2,T:L=L+1:IFL=5THEN300
290 GOTO120
300 PRINT"{CONTR+3}SAJNOS,EZ NEM MEGY!":GOTO320
310 PRINT"{CONTR+6}TELJES SIKER!!":GOTO320
320 GETP$:IFP$=""THEN320
330 GOTO10
```

Jelmagyarázat

{NYIL LE}	= NYIL LE
{CONTR+3}	= CONTR+3
{CONTR+6}	= CONTR+6
{SCH+CLEAR}	= SCH+CLEAR

Melléklet

```
10 POKE53280,7:POKE53281,1:PRINT"{SCH+CLEAR}"
20 A=1784:Z=A-4:B=81:T=32:L=0
80 A$="{NYIL LE}{NYIL LE}{NYIL LE}{NYIL LE}{NYIL LE}{NYIL LE}{NYIL LE}{NYIL LE}{NYIL LE}{NYIL LE}{NYIL LE}{NYIL LE}{NYIL LE}{NYIL LE}{NYIL LE}{NYIL LE}{NYIL LE}{NYIL LE}{NYIL LE}{NYIL LE}"
160 IFH<1063THENPOKEH,32:GOTO120
```


Postafiók 100

Szervusztok!

Köszönöm a sok szép üdvözlőlapot és levelet. A legjobban a szép rajzoknak örültem. *Csatlós Jutka* még csak 6 éves, tőle kaptam ezt a képet.

Kökény Mónikának üzenem: szép tisztán, gondosan készített rajzokat küldtél. De azt tanácsolom, hogy inkább figyeld a környezetedet, azt rajzold! Ne a mesekönyvek illusztrációit próbáld utánozni!

Heincz Ildikó (Göd-felső), azt kéri, hogy a gyerekek rajzainál ne csak a név legyen ott, hanem az is, hogy melyik városban élnek. Igazad van, máskor jobban figyelünk, no meg persze ti is figyeljetek, mert néha lemarad a feladó. Rajzaidat köszönöm, de annak örülnék, ha a „saját tíz ujjaddal" olyan rajzot küldenél, amit nem a filmekben vagy mesekönyvben láttál.

Köszönöm a KTOH-ra küldött jelentkezéseket. Még nem telt el sok idő a szeptemberi Kisdobos megjelenése óta, így remélem még jópáran írtok, és tudósítotok.

Volt, aki csak jelentkezett, hogy szívesen belépne, de volt, aki már tudósítást is küldött. *Ferencz Éva* Médea (9 éves, Aporhant) a Székely Hagyományőrző Együttes tagja. Ezt írja: „Az együttesnek 60 tagja van, fiatalok és idősebbek egyaránt. Angéla néni, Éva néni, Anti (ők az együttes vezetői) és a mi munkánk eredményeképpen máris szép sikereket értünk el. Több helyen felléptünk már. Pl. Bonyhádon a Székely napokon, ahol 11 együttes között nekünk volt a legnagyobb sikerünk, pedig voltak olyan együttesek, amelyek már több éve alakultak. Kaptunk is meghívást Jugoszláviába, majd arról is tudósítlak, ha hazajöttünk."

Gratulálok, és örülök a sikereteknek. Legközelebb arról is írj, hogy mit adtatok elő, és hogy az együttes milyen hagyományok ápolását tűzte ki célul.

Belej Bálint (Budapest) levelének szerkesztőségünk minden tagja örült. „Bár már 13 éves vagyok, mégis gyakran megveszem a Kisdobost. Így tettem ezt szeptemberben is. Amikor átolvastam a lapot, a szemem megakadt a KTOH felhívásán. Nekem nagyon megtetszett, és rögtön fogtam a papírt és a tollat, és ezt a tudósítást írtam, ami szerintem minden iskola környékén hasznos lenne.

Az iskolai kábeltelevízió

Esős, tavaszi délután volt, és így nagyon unatkoztam. Mivel hétfő volt, a TV-ben sem volt semmi. Így szomorúan ültem az üres képernyő előtt, de aztán egy hirtelen ötlettel nyomkodni kezdtem a gombokat. A 3-as gomb benyomása után valami halk zene ütötte meg a fülemet. Gyorsan csavarni kezdtem az állomáskereső gombját, és hamarosan a képernyőn megjelent egy felirat:

Iskolai kábeltévé!

– Na, ez érdekes lesz! – gondoltam, és vártam. Hamarosan az iskola híreit olvashattam el, amelyből megtudtam, hogy ezentúl minden második héten jelentkezik ez az adás. Ezután egy oktatófilmet vetítettek. Mire a filmnek vége lett, már este 7 óra volt, és az eső is elállt. Örültem az új műsornak és bíztam benne, hogy ez egy új, sikeres vállalkozása lesz az iskolának.

Most már csak azt szeretném tudni, hogy kitaláltad, vagy csakugyan van a XXII. kerületben iskolai kábeltévé!?

Izgatottan várom az újabb leveleket, és igyekszem mindenkinek válaszolni.

Szervusztok: *Dobos Dorka*

***Csatlós Judit* 6 éves rajza, Gyöngyös**

Dobra verjük

Ezennel dobra verjük, hogy kik nyertek a *Hétágra süt a nap* és a *STOP* pályázaton. (Azt már csak zárójelben merem megírni, hogy vannak figyelmetlen olvasóink is. Nem figyeltek arra, hogy egy pályázatnak határideje is van. Azaz, ha ezután érkezik a levél, akkor már a szabályok értelmében, sajnos nem kerülhet a sorsolandók közé. Érdemes tehát alaposan elolvasni és megjegyezni a pályázatok határidejét. A következőt decemberben kell beküldeni. Ne feledkezzetek el róla!)

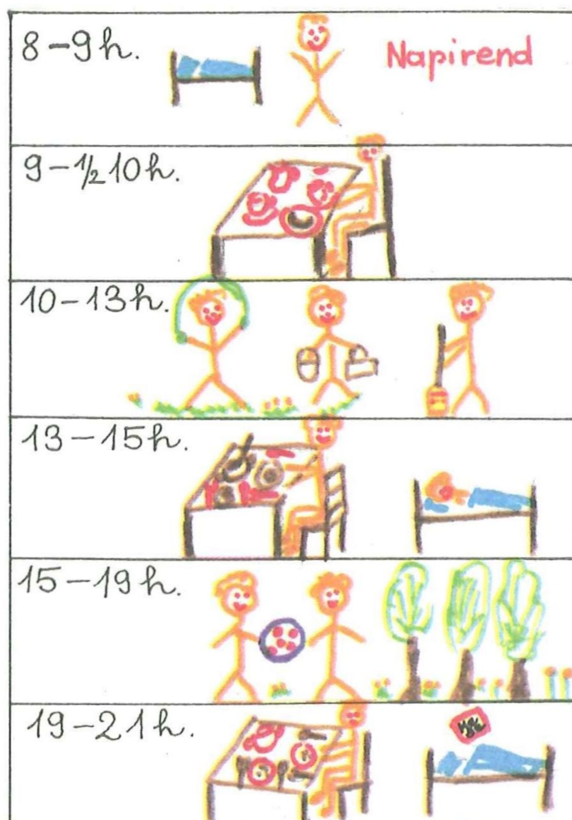
Hétágra süt a nap pályázatunkra küldött levelek közül az őszinte leveleknek örültem. Azoknak a leveleknek, ahol bizony egy-egy barátom több sárkányfejjel is megküzd. „Az én hétfejű sárkányomnak eddig hat fejét tudtam levágni, nagyon jól sikerült." Ezek bizony fontos dolgok. Kár, hogy *Horváth István* Babótról nem írta meg, hogy melyik fej ellen kell még hadakoznia. *Szabó Csilla* Csorvásról lerajzolta a napirendjét. Ez persze csak nyárra volt igaz, hiszen most 8-tól 13-ig ő is az iskolában ül ugyanúgy, mint ti. Most pedig következzenek a nyertesek:

1. *Szabó Csilla* (5920 Csorvás, Hunyadi u. 89.), aki édesapjával napórát is készített.
2. *Szőcs Anikó* (9222 Hegyeshalom, Lenin út 9/c.), a Napsugár program mind a hét pontját alaposan átgondolta. A Lajta partján gyűjtött növények nevét latinul is megkereste. Réti boglárkát, mezei zsályát, mocsári gólyahírt gyűjtött.
3. *Kovács Annamária* (5600 Békéscsaba, Bartók B. u. 25.), nemcsak napirendet készített, hanem átgondolta előre az egész hetet. Kövessétek példáját!
4. *Szandra Beczkievicz* (Warszawa, ul. Lopcinskiego 16m. 9/b. 02-777), a gombák iránt is érdeklődik. Tudja, hogy a gomba lehet mérgező is.
5. *Horváth István* (9351 Babót, Bercsényi u. 6.) is nagy figyelmet fordít az ehető és mérgező gombák tanulmányozására.
6. *Kosztolányi Noémi* (1137 Budapest, Jászai M. tér 6.). Örülök, hogy sikerült mind a hét fejet levágni. Már nem nézi késő estig a TV-t és a növényeit is rendszeresen gondozza.
7. *Kádár Éva* (Kárpátalja, Beregszász, Stefanika u. 73/b. 295510) megtanult nyáron úszni. Ez életre szóló tudomány. Gratulálok!

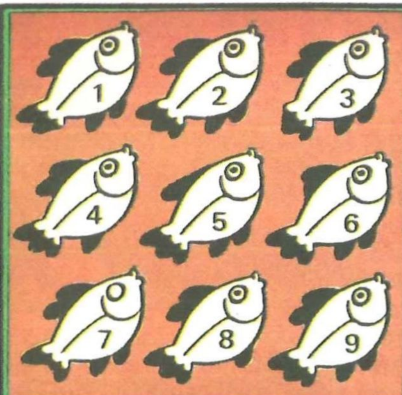
A *STOP* pályázatra küldött levelekből kiderült, nem ártana, ha néha a felnőttek is elgondolkodnának, mit tehetnek azért, hogy ne legyen tűz, vagy ha már mégis megesett a baj, akkor hogyan lehet minél előbb eloltani. *Kádár Éva* (Szovjetunió) levele igencsak tanulságos: „Tizenegy éves vagyok. Mi lakótelepi házban lakunk. Néhány évvel ezelőtt a szomszédunkban hatalmas tűz ütött ki, mivel Gyuri bácsi bekapcsolva hagyta a gázbojlert, s amikor később meggyújtott egy gyufát, a konyhában összegyűlt gáz lángra lobbant. Belekapott a függönybe, és így terjedt tovább. Ez késő éjszaka történt, az ágyból ugrasztottak ki bennünket. Borzalmas volt az udvaron állni és várni, hogy nem ég-e le az egész ház! Szerencsére a tűzoltók eloltották a tüzet, és azon kívül, hogy három napig nem volt áram, nagyobb baj nem történt. Azóta a legnagyobb ellenségem a tűz." Ugye igazam volt hogy a felnőtteknek sem árt, ha vigyáznak?

A nyertesek pedig a következők:

Filotás Balázs, Zsámoly; *Kovács Gergely,* Ózd; *Balla Diána,* Tatabánya; *Darányi Zoltán,* Vámosmikola; *Földesi Ildikó,* Tóalmás; *Kádár Éva,* Szovjetunió; Beregszász; *Kovács Zsanett,* Gyóró; *Nagy Róbert,* Debrecen; *Szibrik Ágnes,* Szentes; *Viola Katalin* és *László,* Esztergom.

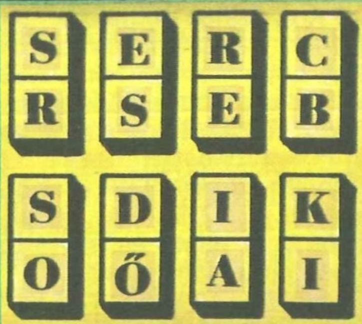

NOVEMBERI FEJTÖRŐ

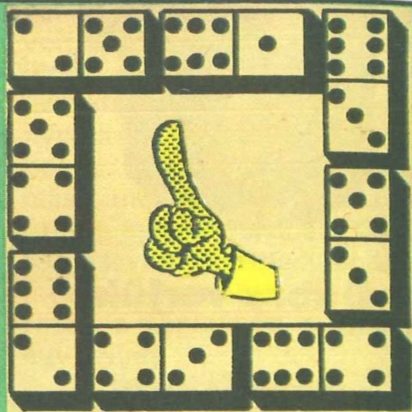

Halak

A kilenc hal közül csupán kettő egyforma. Megfejtésül írd meg, melyik az a kettő!

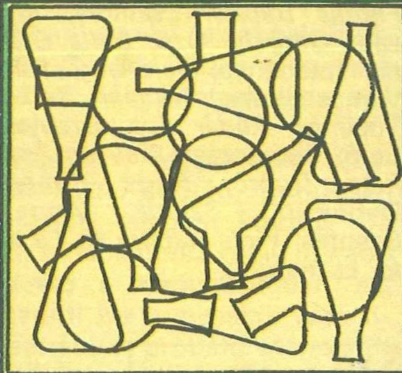

Betűdominó

A dominókövekből rakj ki egy négyzetet úgy, hogy a betűkből egy közmondás alakuljon ki. Írd meg, hogy szól ez a közmondás!

Dominó

Cserélj meg két dominókockát, így a pontszámok összege a négyzet minden oldalán 20 lesz. Írd meg, melyik két dominót kell megcserélni!

Palackok

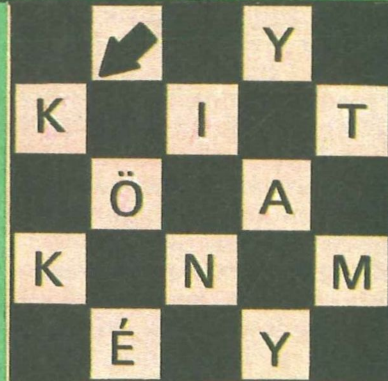
Számold meg, a kétféle palackból mennyi látható a rajzon! Írd meg nekünk is!

Összerakó

A tizenegy kis számozott ábra közül tízből összerakható a fekete ló. Írd meg, melyik ábra felesleges!

Zala József munkája

Pályázati rejtvény

A mesemondó egyik hősének a nevét megtudod, ha „futólépésben" olvasol. Ezt a nevet a többi pályázati rejtvény megfejtésével együtt december 20-ig kell beküldeni.

A rejtvények megfejtését november 20-ig küldjétek be nyílt levelezőlapon. Címünk: KISDOBOS 1502 Budapest, Pf. 100.

Pályázat! Pályázat! Pályázat! Pályázat! Pályázat!

Írjátok meg, milyen újévi köszöntőket ismernek a ti falutokban, városotokban. Kérdezzétek meg szüleiteket, dédszüleiteket, nagyszüleiteket, idős rokonaitokat. Jegyezzétek le, és írjátok meg nekünk. A legszebb köszöntőversek beküldői könyvjutalmat kapnak.

A köszöntőket december 20-ig küldjétek el a Kisdobos címére.

D Í S Z L E T

A 10–11. oldalon található előadás díszletét legjobb úgy elkészíteni, hogy a bábuknak szabad mozgástere maradjon, ugyanakkor elhatárolja az előadás területét a tér többi részétől. Erre legalkalmasabb egy nagyobbacska doboz. De mielőtt szétvágnátok, jelöljétek be az oldalait: merre lesz a talpa, hol az oldalfalak, hol a teteje. Az alsó részt és azt az oldalt, ahol a bábszínpadra be lehet látni, vágjátok ki ollóval, majd hajtogassátok szét a dobozt, és a képen látható hegyeket a kockázás alapján nagyítsátok fel. (Egyéb tájképet is rajzolhattok rá.) Ezután fessétek ki a díszletet, és állítsátok újra össze. Mivel a hajdani doboz két oldala is hiányzik, a hajtások mentén ragasztóval, iratkapoccsal vagy ragasztószalaggal erősítsétek meg a díszletet! (1. kép)

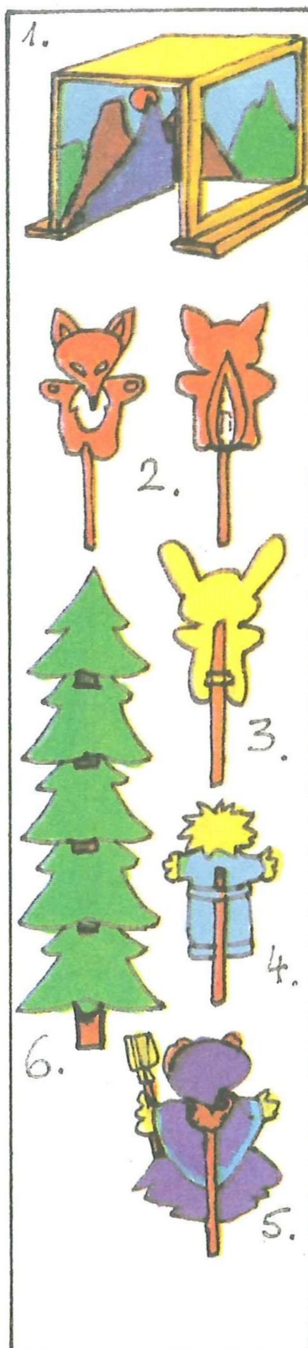
A pálcásbábokat a Kivágós oldal alapján készítsétek el. A bábuk színével azonos színű papírcsíkok segítségével erősítsétek hozzájuk a hurkapálcikákat. (2–5. ábra) A rajzok szabásmintaként is használhatók. Ezek alapján ujjbábokat is varrhattok. Lehetőleg filcből, mert így tartósabb és szebb lesz minden bábu.

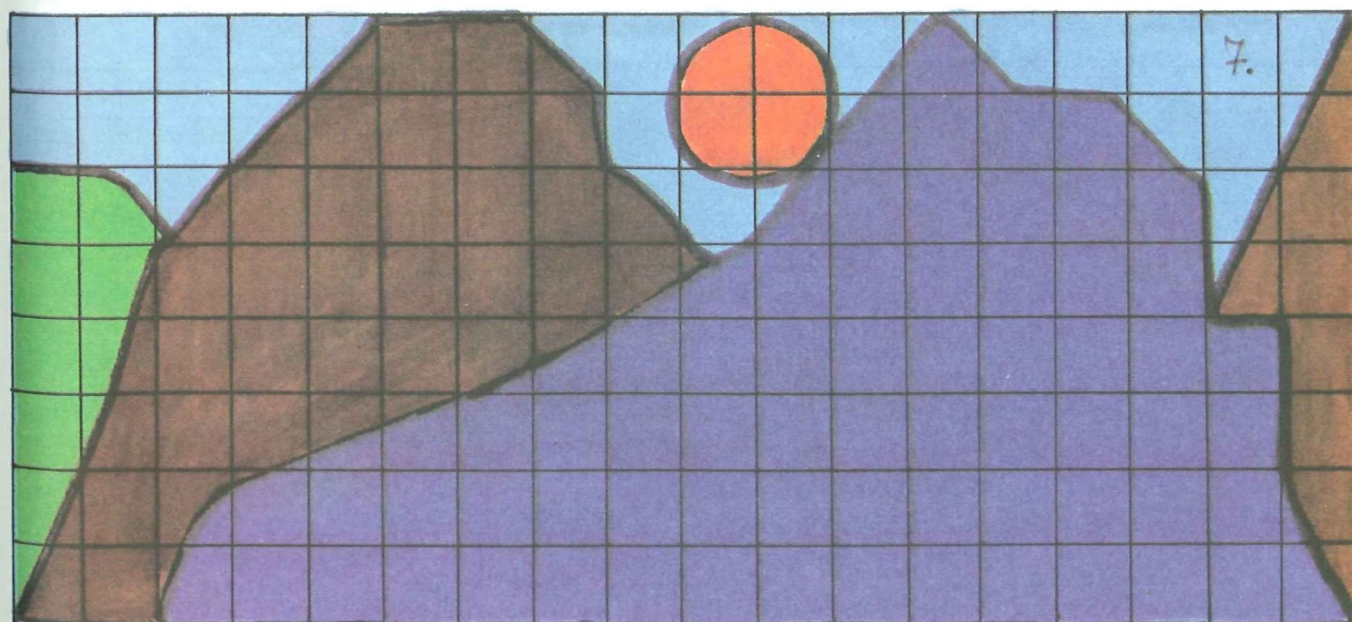
Vágjátok ki a fenyőket is, majd a lombozaton megjelölt szaggatott vonal mentén óvatosan vágjatok kis nyílásokat és ide dugjátok be a fenyődarabokat! (6. kép) Ne vágjatok nagy nyílást, inkább szűk legyen, mert csak így marad szépen egybe a fenyő az előadás alatt.

A díszletet kiegészíthetitek a doboz tetejéről belógatott felhőkkel, és esetleg a hátsó fal közelében elhelyezett kis dombokkal, egy-két házikóval.

Jó szórakozást!

Cs. I.

Ára: 15 Ft

A KÉK KERÍTÉS

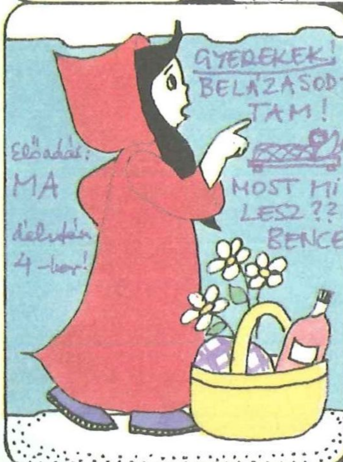
Van valahol egy kék kerítés, amelyik szereti, ha rajzolnak rá...

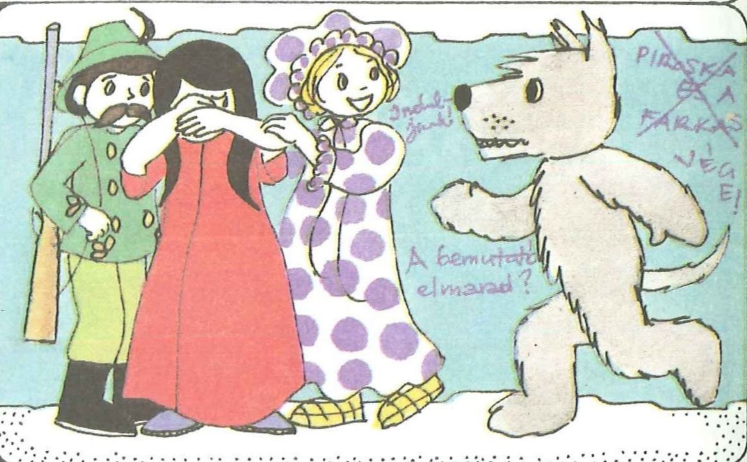

– Előadjuk a kicsiknek a Piroska és a farkast! – újságolta Réka. – Körmi, te leszel a vadász! – Én? Soha! Utálok szerepelni!!!

Réka talált új szereplőket, s jelmezesen elpróbálták a darabot. – Jó lesz! Holnap előadjuk! – Körmi csúfolódott: – Bohócok!

Másnap üzenet várta őket... Réka sírva fakadt. – Hiába várnak minket a kicsik! – De az utolsó pillanatban lihegve befutott a farkas is...

Remekül sikerült az előadás! – Köszönjük, Bence! – hálálkodott Réka. És akkor vették csak észre: Körmi mentette meg az előadást!

Marék Veronika